

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Minőségbiztosítási és Jogi Osztály

Doktori Iskolák felmérés

2022

Bölcsészet- és Társadalomtudományi

Kar

Gyorsjelentés

1 . A kutatás menete

Az alábbi összefoglaló a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Karának Doktori Iskoláiban, 2022.10.19. és 2022.11.06. között zajlott felmérés eredményeit mutatja be. A felmérés célja a doktorandusz hallgatók motivációjának vizsgálata, munkaerőpiaci helyzetük feltárása volt. A válaszadás anonim és önkéntes módon történt. A felmérés a célcsoport minden tagja számára elérhető volt egy online önkitöltős felületen keresztül (Unipoll). A 175 fős alapsokaságból a részleges kitöltőkkel együtt 101 válasz érkezett be, ami 57,7 %-os válaszadási rátát jelent. A kérdőívet az aktív hallgatói jogviszonnal rendelkező hallgatók töltötték ki.

Az elemzés IBM SPSS Statistics 26.0 programmal készült. A kiértékelés folyamán az eredmények az érvényes válaszok arányában – a nem válaszok torzító hatásának kiszűrésével - kerülnek bemutatásra.

2 . Általános megállapítások

A válaszadók 80 %-a állami finanszírozásban tanul, a maradék 20 % önköltséges formában. A kitöltők több, mint fele (58 %) már a komplex vizsga után áll. Legtöbben (68 %) a Történelemtudományi Doktori Iskola doktorandusz hallgatói, míg 17 % az Irodalomtudományi Doktori Iskola, 15 % pedig a Nyelvtudományi Doktori Iskola hallgatói.

A válaszadók 27 %-a ebben az évben kezdte meg doktori tanulmányait, 40 %-uk végzi a képzést 3 évnél hosszabb ideje. 31 % tervezi, hogy 2023-ig befejezi a képzést.

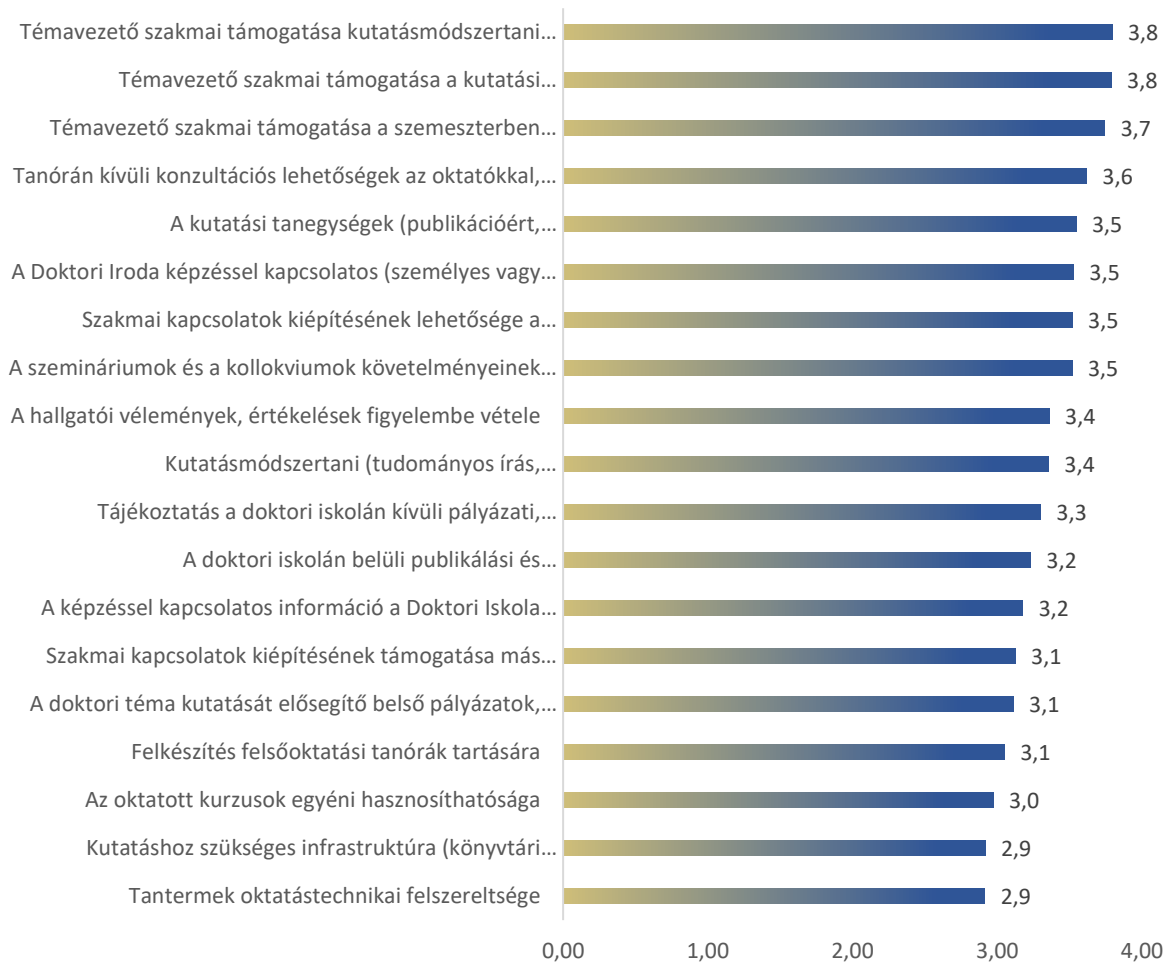
3 . Komplex vizsga előtt álló doktoranduszok elégedettsége

A komplex vizsga előtt álló doktoranduszok a képzéssel kapcsolatosan nekik feltett kérdésekre átlagosan 3,35 pontos elégedettségi értéket adtak¹. A legmagasabb átlagpontszámokat a témavezetővel kapcsolatos kérdésekre adták a doktoranduszok. A témavezető szakmai támogatásával kapcsolatos mindhárom kérdés 3,7 feletti átlagos értékelést kapott. De jó értékelést kapott a tanórán kívüli konzultációs lehetőség is (3,6). A legalacsonyabb, 3-as átlag alatti pontszámokkal a doktoranduszok az oktatott kurzusok egyéni használhatóságát (2,97), a kutatáshoz szükséges infrastruktúrát (2,92), illetve a tantermek oktatástechnikai felszereltségét (2,91) értékelték. Az egyáltalán nem elégedett válaszok aránya a legmagasabb a kutatáshoz szükséges infrastruktúra biztosítottságával (17 %), illetve a felsőoktatási tanórák tartásával (15

---

¹ A kérdéseket egy 1-től 4-ig terjedő skálán, ahol az 1-es az egyáltalán nem elégedett, míg a 4-es a teljes mértékben elégedett választ jelentette.

%) kapcsolatban figyelhető meg. A teljes mértékben elégedett választ legmagasabb arányban (82 %) a „témavezető szakmai támogatása kutatásmódszertani kérdések megvitatásával, szóbeli előadásokra való felkészítéssel” kérdésre adták a kitöltők.

N = 36:37

Fontos megjegyezni, hogy több kérdés esetében igen magas, 20 % feletti a nem tudom, nem válaszolok lehetőséget választók aránya. A legmagasabb (46 %) a választ megtagadók aránya a felsőoktatási tanórákra való felkészítéssel kapcsolatban volt, de a szakmai kapcsolatok kiépítésének támogatásával (35 %), és a hallgatói vélemények, értékelések figyelembevételével (32 %) kapcsolatban is magas ez az arány.

Doktori iskolánként megfigyelhető bizonyos mértékű eltérés, bár az átlagos elégedettségben alig van különbség. Az Irodalomtudományi Doktori Iskola válaszadói összességében 3,2, a Nyelvtudományi Doktori iskola doktoranduszai 3,3, a Történelemtudományi doktori iskola hallgatói pedig 3,4-es átlagos értékelést adtak a kérdésekre.

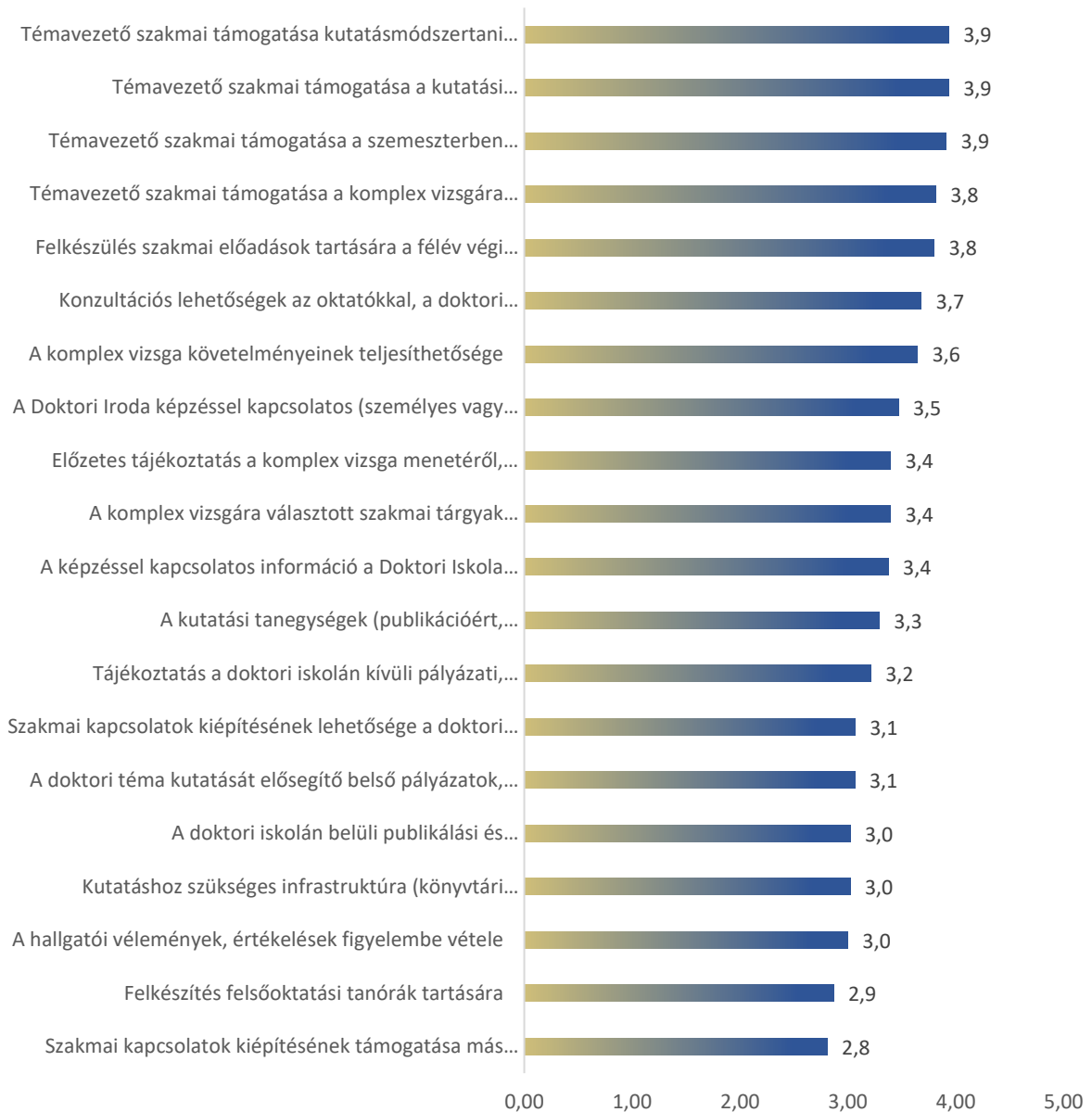
Az Irodalomtudományi Doktori Iskola hallgatói számára a témavezető szakmai támogatása a legfontosabb. Mindhárom állítást ugyanolyan fontosnak tartották a

doktoranduszok (3,9), majd az elégedettségi sorrendben ezt követi a tanórán kívüli konzultációs lehetőség (3,6). Legkevésbé elégedettek az oktatott kurzusok egyéni használhatóságával (2,5), és a tantermek oktatástechnikai felszereltségével (2,27). A Nyelvtudományi Doktori Iskola doktoranduszai legnagyobb mértékben a "témavezető szakmai támogatása kutatásmódszertani kérdések megvitatásával, szóbeli előadásokra való felkészítéssel" (3,8), illetve a kutatásmódszertani felkészítés (3,75) dimenziókkal elégedettek, legkevésbé pedig a kutatáshoz szükséges infrastruktúrával (2,6), és a képzéshez szükséges információk honlapon való megjelenítésével (2,8). A Történelemtudományi Doktori Iskola válaszadói leginkább a témavezető szakmai támogatásával (3,7) elégedettek mindhárom dimenzió mentén, legkisebb mértékben pedig a doktori téma kutatását elősegítő belső pályázatok, konferencia- és egyéb támogatások mennyiségével (3,06), illetve a felsőoktatási tanórákra való felkészítéssel (3,07).

4 . Komplex vizsga után álló doktoranduszok elégedettsége

A komplex vizsga után álló doktoranduszok esetében is megállapítható, hogy számukra is a témavezető szakmai támogatása a legfontosabb. Mind a négy témavezetőre vonatkozó kérdés 3,8 feletti átlagos értékelést kapott, hasonlóan a házikonferencia segítségével a szakmai előadások tartására való felkészítéshez (3,8). Ezekon kívül 3,5 feletti értékelést ért el az oktatókkal, illetve a doktori iskola vezetőjével folytatható konzultációs lehetőség (3,68), és a komplex vizsga követelményeinek teljesíthetősége (3,65). A legalacsonyabb, 3 és az alatti átlagos értékelést a hallgatói véleményeknek, és értékeléseknek a figyelembevétele (3), a felsőoktatási tanórák tartására való felkészítés (2,87), illetve a szakmai kapcsolatok kiépítésének támogatása (2,81) kapta.

Az egyes doktori iskolák között néhány dimenzió mentén komolyabb eltérés figyelhető meg, ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy az Irodalomtudományi Doktori Iskola esetében csupán 3 doktorandusz adott választ ezekre a kérdésekre, a Nyelvtudományi Doktori Iskola esetében 3-6 fő, a Történelemtudományi Doktori Iskola esetében ugyanakkor 37-39 fő. Az első két esetben az alacsony válaszadási hajlandóság miatt a válaszok alig tekinthetők megbízhatónak. Csak a Történelemtudományi Doktori Iskola doktoranduszainak válaszai alapján jelenthető ki, hogy legnagyobb mértékben a témavezető szakmai támogatásával elégedettek (3,9), legkevésbé pedig a belső támogatások és pályázatok mennyiségével, a publikálási és konferenciartartási lehetőségekkel, és a szakmai kapcsolatok kiépítésének támogatásával (3).

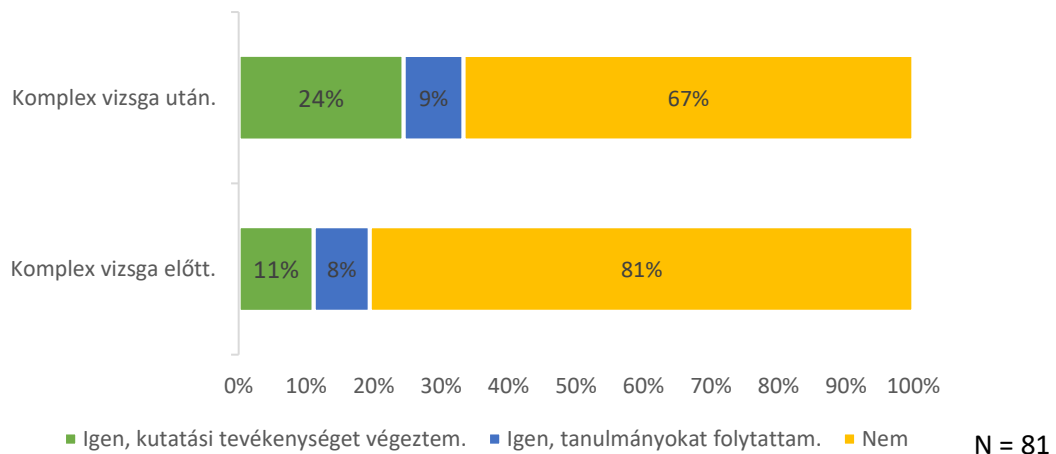
N = 43:48

5 . Külföldi tanulmányok és kutatási tevékenység

A doktorandusz válaszadók 73 % nem végzett tanulmányai alatt külföldi kutatási tevékenységet, vagy folytatta külföldön tanulmányai egy részét. Azok, akik igennel válaszoltak, jellemzően inkább kutatási tevékenységet folytattak. Ők kevés kivétellel az állami ösztöndíjas képzések közül kerülnek ki².

² Az állami ösztöndíjas doktoranduszok 32 %-a tanult, vagy végzett kutatási tevékenységet külföldön, míg az önköltséges hallgatók esetében ez az arány elhanyagolható. Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy az önköltséges hallgatók kis aránya miatt a válaszaikból megalapozott következtetés nem vonható le.

Eltérés figyelhető meg a komplex vizsga előtt, illetve után állók válaszaiban. Bár mindkét esetben a nem válasz dominál, amikor a tanult-e, végzett-e kutatási tevékenységet kérdést vizsgáljuk, jól látható, hogy a komplex vizsgál már átesettek között nagyobb a tanulmányok során külföldön kutatási tevékenységet végeztek aránya.

A Történelemtudományi Doktori Iskola, illetve az Irodalomtudományi Doktori Iskola doktoranduszai nagyjából azonos arányban (20-23 %) végeztek külföldön kutatási tevékenységet, illetve az előbbi válaszadónak 12 % tanulmányai egy részét is külföldön folytatta. Ezzel szemben a Nyelvtudományi Doktori Iskolának nem volt olyan válaszadója, aki külföldön tanult, vagy kutatott volna korábban. A célországok között ebben az esetben Szíria szerepel az első helyen, majd Németország és Ausztria. A külföldön tanulással, vagy kutatással eltöltött idő átlagosan 2,6 hónap.

Doktori tanulmányokhoz kapcsolódó munkát külföldön a válaszadók 20 %-a végzett. Mind Történelemtudományi Doktori Iskola, mind a Nyelvtudományi Doktori Iskola válaszadói között jellemző, hogy doktori tanulmányaik alatt ahhoz kapcsolódóan vállalnak munkavégzést külföldön. Az Irodalomtudományi Doktori Iskola válaszadói között nem volt ilyen. Elsődleges célország a kitöltők között Szíria, de Bulgária, Libanon és Olaszország is többször említésre került. Átlagosan 3 hónapot töltöttek külföldön munkavégzéssel a megkérdezettek. A végzettség megszerzését követően a válaszadók 14 % tervez külföldön munkát vállalni, 52 % pedig egyelőre bizonytalan az ilyen irányú terveket illetően.